

Liv i sin Pengepung, men jeg troer, at just dette — naar vi fastholde det Princip, som vi hidtil have fastholdt, med Stilling og Bytning — er, at vi tillade Sønerne at bære Fædres og Mødres Ære og Liv i deres Pengepung, forsaavidtsom vi tør sætte Fædrelandet med Hensyn dertil ligesaa høit som Hensynet til Fader og Moder. Der gives Pligter, som man ikke kan leie en Anden til at udføre; en Søn kan ikke gaae ud ad den ene Dør, naar der kommer Fjolk, der ville overfalde hans Fader og Moder, hans Hustru og Børn, ind ad den anden Dør; han kan ikke leie nogen Anden til at ståe ved Døren og forsvare hans Hæder, og ligesaa lidt vil, alvorligt talt, nogen Fædrelands-Søn kunne leie nogen Anden til, naar Fædrelandet er i Nød, at udføre hans Pligt. Det er i mine Dine den største Demoralisation, den, at den helligste og alvorligste Pligt, som Landets Sønner have, kan udføres ved Hjælp af Penge, saaledes at netop de, som ifølge deres Stilling og Udbannelse ere kaldte til at gaae i Spidsen og vise de Dyrige et lysende Exempel, at netop de i Kraft af dette Princip kunne stulke bort deraf (Winther: Saa have de ikke den rette Aand). Nei, de have ikke den rette Aand, men den rette Aand vil kunne hjælpes op til at fremkomme, naar Statens Styrelse gennem Loven fastslaaer som aldeles ufravigelig Regel, at enhver Mand, der er stabt til at kunne det, ogsaa er pligtig til at hde sit Fædreland denne Tjeneste, naar han er i den Alder, som Loven bestemmer. Med Hensyn til Udførelsen af Principet har Udvalgets Fleertal stillet sig paa noget forskjellige Standpunkter, idet en Deel har meent at kunne blive staaende ved, hvad Forslaget Nr. 4, a. udtrykker, nemlig, at de Mænd, som herefter udskrives ved det fyldte 22de Aar, ikke i Fremtiden skulle kunne stille for sig, hvorimod den anden Deel af dette Fleertal, nemlig 7 Medlemmer af 17, ikke er tilfreds med dette Forslag, men ønsker den Tilføjning, som findes under b. Det vil erindres, at det Forslag, der er forelagt af den høitærede Justitsminister til en Forandring i Børnepligtsloven, gaaer ud paa, at for Fremtiden skal al Stilling og Vilkaarsbytning ophøre; dette er altsaa mere vidtgaaende end det Forslag, jeg

tillader mig at forsvare, og som findes under Nr. 4 b. Der har reist sig de Betænkkeligheder derimod, som ere blevne omtalte af den ærede Ordfører, og som gik ud paa, at man vilde berøve visse Mænd deres personlige Rettigheder, som de ifølge den hidtil gjældende Lovgivning have havt. Jeg har for mit Vedkommende ikke kunnet tillægge denne Indvending nogen egentlig Vægt, jeg kan ikke erkjende, at Loven har givet disse Mænd paa 23 Aar andre Rettigheder, end den har givet dem paa 21 Aar, og at man ligesaa bestemt berøver de Mænd deres Ret, der nu til Efteraaret som 22aarige udskrives, som dem, der ere udskrevne for 2 à 3 Aar siden. Men vi have, skjøndt vi ikke erkjende denne Indvendingens Gyldighed, alligevel troet at burde tage noget Hensyn dertil; vi fastsætte derfor, at de, som hidtil ere udskrevne eller have forlangt Udsættelse, kunne stille for sig indtil Udløbet af 1869, men efter Udløbet af dette Aar skal al Stilling og Vilkaarsbytning for Fremtiden ophøre. Bliver man staaende ved Forslaget under a, ville vi, hvis vi f. Ex. faae Krig i 1870 eller 1871, igjen i en væsentlig Grad faae det samme uheldige Sluespil at see som under forrige Krig, da saa Mange paa de forunderligste Maader og ved alle Midler, der stode til deres Raadighed, søgte at friskjøbe sig og komme bort fra deres Børnepligt, thi alle de, der hidtil ikke have været indkaldte, ville altsaa for det Børnepligtsaar have Ret til da at faae stillet for sig. Disse Ulemper ville vi forsøge at forhindre, idet vi give de Vedkommende en moderat Frist og efter den: Punktum. Jeg haaber, at der dermed er sagt nok om dette Forslag b, og jeg haaber ogsaa, at det vil vinde de ærede Herrers Samstemning.

Regjeringen har i Motiveringen til sit Lovudkast sagt, at Forslaget gik ud paa en fuldstændig Gjennemførelse af almindelig Børnepligt, det er desværre ikke Tilfældet, thi som bekendt har den høitærede Krigsminister i et ikke uvæsentligt Punkt fraveget, hvad Forsvarscommissionen havde indstillet, nemlig med Hensyn til Militairarbejdernes Anvendelse. Jeg har ikke kunnet lade mig overbevise om, at de Betragtninger, som Regjeringen i den Henseende har gjort gjældende som Motiv, i og for sig